

V. Geoorde *Silene*.

(Silene Otites; fig. 4, rechts.)

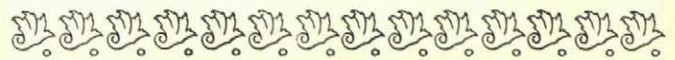
Dit plantje is lastig te bepalen, doordat de bloempjes zoo nietig zijn, de bloemblaadjes bij dag ineengesluisd lijken, en doordat de meeldraadbloemen en de stamperbloemen op verschillende planten voorkomen.

Het is een nachtbloem, eerst in de schemering spreiden zich de ineengedraaide of slap als verlept neerhangende kroonslippen uit en worden helderwit. De stamperplant valt nog minder in het oog, daar de bloempjes van deze haast geen kroonslippen bezitten. Beide vormen worden vaak voor een grassoort aangezien, zoo weinig valt de bloei van het grasachtige plantje in 't oog, eerst als men op de smalle, maar toch niet grasachtige bladeren let, die twee aan twee tegenover elkaar staan, ziet men dadelijk, dat het geen gras kan zijn.

Het figuurtje 4 rechts tracht dien indruk weer te geven.

Deze silene is waarschijnlijk niet zoo zeldzaam als ze te boek staat; maar door het bloeien bij avond en de groenachtige bloempjes wordt ze stellig vaak over het hoofd gezien. In de duinen van Beverwijk tot Egmond vond ik ze verleden jaar op verschillende plaatsen in groote hoeveelheden, vooral bij Castricum.

E. HEIMANS.

KRAAIENDE HENNEN.

Onder de veelvuldige geluiden, die onze tamme hoenders voortbrengen, is het *kraaien* wel het meest bekend. Iedereen weet, dat het eigenlijke kraaigeluid slechts van de „hoornen lippen” der *heeren* in de hoenderwereld gehoord wordt. Zoodra de jonge haan eenige weken telt, (bij de zwaardere rassen, zooals: Cochin-China's, Langshans, Brahma's etc. heel wat later) begint hij de eerste proeven in het kraaien af te leggen. In den aanvang gaat dat heel moeilijk, met veel inspanning en erg onvolkomen, ietwat grappig. Maar weldra neemt het geluid in omvang, in hoogte of diepte toe, al naar het ras, waartoe de haan behoort.

Het is toch elken liefhebber bekend, dat ieder ras zijn eigenaardig kraaigeluid bezit en dat men zelfs bij eenige oefening, op het gehoor af, vrijwel het ras herkennen kan. Vergelijk maar eens het scherpe, doordringende en driftige geluid van een Bantammerkrielhaan of Vechtkrielhaan bij het daarvan hemelsbreed verschillende zware, langerekte, diepe kelder-geluid van den bovengenoemden Cochin-Chinees. Het typische zeer lang gerekte kraaien van het wellicht minder algemeen bekende ras der Bergsche Kraaiers (Kräher über 'n Berg — Poule d' Elberfeld) en het opeens afgebroken geluid van den nog in 't wild levenden Bankiva-haan zijn aan de

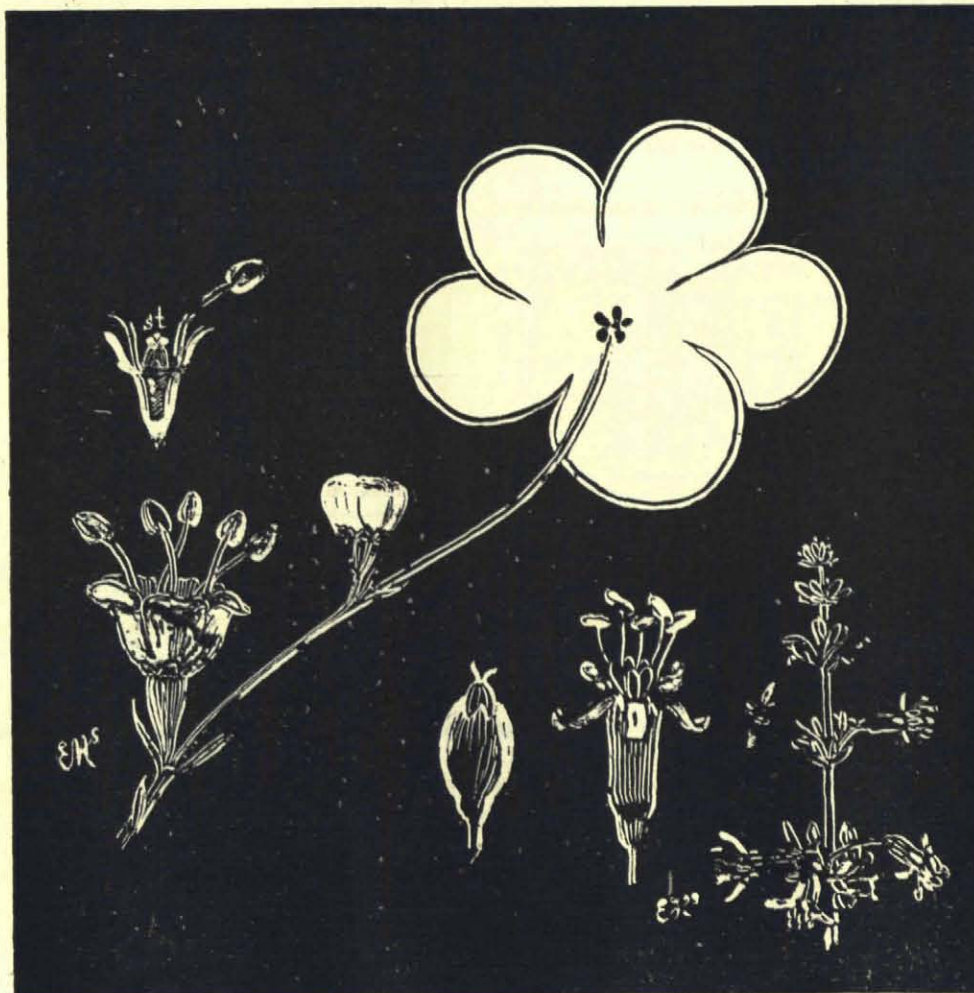

Fig. 4. Links: Een 4-maal vergroot steeltje uit het platte bloemscherm van een Geldersche roos of Wilde sneeuwbal; met een bloempje, een knop en één onvruchtbare Lokbloem. (Bij de gekweekte Sneeuwbal zijn alle bloemen groot en onvruchtbaar geworden). Er boven één bloem zonder kroon om den verborgen stamper te doen zien. Rechts: Een stuk van den bloeitop van de Geoorde Silene (meeldraadplant), daarnaast één meeldraadbloempje en één stamperbloempje van de stamperplant die dezelfde bloeiwijze vertoont.

lezers van dit opstelletje misschien ook wel bekend.

Maar, hoewel over het hanengekraai nog wel 't een en ander te vermelden zou vallen, (hetwelk ik later met goedvinden van de Redactie hoop te doen) is hier eigenlijk de bedoeling een paar waarnemingen in 't midden te brengen over het kraaien van *hennen*..

Hoewel dit laatste slechts zelden voorkomt, is het toch een feit, dat enkele *dames* in de hoendermaatschappij niet onder willen doen voor hun heer gemaal, al is dan ook *haar* geluid zwakker dan het zijne. Een zelfde verschil in toonhoogte neemt men toch eveneens duidelijk waar bij onze huisduiven, bij lach- en tortelduiven, bij vele zangvogels etc.

Reeds vele jaren houd ik, als liefhebber van vogels, er eenige raschoenders op na. Nadat ik het lief en leed van een nog al aanzienlijk aantal rassen ondervonden heb, is in den lateren tijd mijn smaak meer bijzonder op de krielhoenders gevallen, vooral omdat zij met mindere ruimte zeer tevreden zijn en over het algemeen typischer eigenschappen bezitten. In den aanvang van 1902 schafte ik mij een haan en twee hennen raszuivere Engelsche Vechtkriel aan, de zoogenaamde „Black-red”. Nadat ik dit toompje eenigen tijd in mijn bezit had, ontdekte ik bij een handelaar twee *hennen* van datzelfde ras. Ze waren jong, zuiver in de kleur, juist van model en algauw werd ik het eens over den prijs en liet ze thuis brengen. De jongen, die dit deed, gaf ze mij, thuis gekomen, over met de woorden: „Asjeblijft, meneer, hier zijn uw twee haantjes!”

Mijn gewoonte is het niet om in een dergelijk geval aan het praten te gaan; ik zweeg dus, lette niet op die voor mij „malle woorden”, gaf den knaap het leeg mandje benevens een footje en ging de nieuw aangekochte diertjes naar haar bestemming brengen. Een kolossale vechtpartij was natuurlijk onvermijdelijk, aangezien dit ras bepaald „wreed” van natuur is; ik zou daar eenige staaltjes van kunnen vertellen, maar dit behoort hier nu niet bij. Pas heeft de samenvoeging plaats gehad, of daar begint het lieve leventje. Maar ik was er bij en daar het ditmaal bijzonder kras toeging, zonderde ik voorloopig de twee nieuwkoopjes in eene andere ren af. De daarin aanwezige lachduiven, sijsjes en lijsters lieten ze natuurlijk ongemoeid.

Maar zie; nauwelijks hebben ze even rondgekeken of een er van slaat uitdagend met de wieken, kromt den hals en een flink, hoewel wat schor gekraai weerklinkt.

Wat nu? Wat is dat? Een hen, die kraait!

Daar herinner ik me opeens de spottende woorden van den jongen: „Asjeblijft, meneer, hier zijn uw twee haantjes!” Die wist er meer van! Hij had

ze stellig in het korfje ook al eens hooren kraaien. En als ware het om die woorden ten volle te bevestigen, kraait ook spoedig nummer 2 en daarna gaat het er op los om beurten. De lezer kan zich mijn verbazing voorstellen. Een mijner huisgenooten vraagt me ook al spottend, of ik gebrek aan haantjes had, aan kraaiende haantjes. „Ja”, zeg ik, „ze kraaien wel, maar toch zijn het geen *hanen*, maar wel degelijk *hennen*. Zie maar eens of ge één enkele siervier in hals, staart of zadel kunt ontdekken; zie maar die korte kinlellen, die kleine kam, die pooten *zonder* sporen. Maar ge hebt gelijk in zoo-verre, dat ze kraaien, en goed ook.”

Nu had ik als jongen reeds gehoord, dat er soms wel eens kippen voorkomen, die kunnen kraaien en dat dan zulke dieren uiterst weinig waard zijn voor de eierproduktie en dat ze bovendien niets dan onrust zaaien onder de andere hoenders.

Deze herinneringen deden mij een kort en afdoend besluit nemen, want nu wilde ik ook alles van de zaak weten en dat wel zonder uitstel.

Ik neem de minst kleine der nieuwkoopjes, die welke tevens het mooiste kraaide, en ga er mee naar mijn buurman, den poelier Van der Zijden.

Hoewel ik er aan één kant spijt over gevoelde, verzoek ik hem dit diertje even te slachten, te plukken en te openen. Met buitengewone handigheid was dit werkje binnen een minimum van tijd verricht en overtuigden wij ons, dat het geslachte hoentje wel echt en deugdelijk een *hen* was, want de dooierstreng met de dooiers van verschillende ontwikkeling was voorhanden en verkeerde in normalen toestand. Binnen een week reeds zou het diertje bepaald een ei gelegd hebben! Jammer, maar 't moest wel zoo.

Nu wist ik dus, waaraan ik mij te houden had. De andere, de overblijvende besloot ik dus aan te houden tot verdere nauwkeurige waarneming. En wat ik verder waarnam?

Op 't oogenblik, dat ik dit schrijf (Juni 1903) zou ik dit kraaiende hennetje niet graag willen missen. Het is n.l. kerngezond, fraai van uiterlijk en legt geregeld om den anderen dag een buitengewoon *rond* eitje. Maar nu rijst de vraag: „Zullen die eieren kuikens leveren?”

Ook hierop volgt een bevestigend antwoord. Ik heb mij namelijk er op toegelegd eenige eieren van dat hennetje te doen uitbroeden. Een drietal kuikens zijn er van uitgekomen.

Ik heb verder waargenomen, dat het kraaien bij deze hen, sedert ze bij den haan geplaatst was, *minder* voorkwam, maar zoo nu en dan, vooral in den ochtend, nog gehoord wordt.

Uit het een en ander volgt, dat het zeer goed mogelijk is, dat een *hen* *kraait* en tevens in al het overige *normaal* is.

Mocht de Redactie van *De Levende Natuur* bovenstaande waarnemingen eenigszins de moeite waardig achten om in haar blad geplaatst te worden, dan zal mij dit hoogst aangenaam zijn.

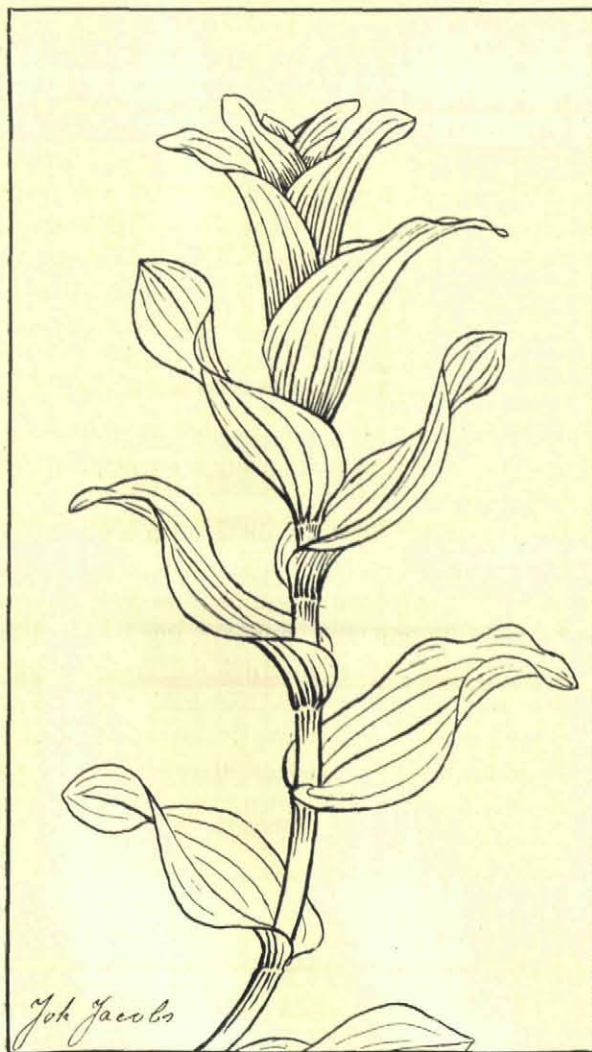
Den Haag, Juni 1903. W. F. VAN WEEREN.

AQUARIUM EN TERRARIUM.

Vervolg van bladz. 96.

Bij een aquarium hoort steeds bij de hand te liggen: 1°. een goudvischnetje van 25 ct., of een gazen zakje aan een stok die tot op den bodem reikt; 2°. een gespleten stokje waarvan de beide splijtstukken niet al te sterk tegen elkaar veeren; dit dient om losgeraakte planten weer in den zandbodem te zetten; een stevig gaffeltakje met kleinen hoek is ook bruikbaar, of anders een zeer lange gelakte blikreep op de helft omgebogen, en die bij wijze van tang ook nog voor 't uithalen van groote

Glanzend Fonteinkruid. *Potamogeton lucens*, nat. gr.

voederrestanten of doode diertjes dienst kan doen. 3°. Een gutta-percha slang van een paar meter lengte en een vingerdikte opening, deze dient om er mee uit te hevelen bij schoonmaak of reparatie

Sterrekroos. *Callitriche stagnalis*.

en voor het weghevelen van het bodemvuil. 4°. Een dikke grove spons aan een knijper voor het schoonhouden van de binnenwanden en een kleine of een leeren lap om in de hoeken te kunnen komen.

BODEMBEDEKKING.

Elk aquarium, dat iets meer wil zijn dan een goudvischkom moet een bodemlaag bezitten. Deze kan zijn: een veenlaag bedekt met zand of fijn grint; een zuivere zandlaag met of zonder grint; een dunne kleilaag met een hoogen zandlaag er boven; veen in den vorm van insectenturf of prepareerturf met klei besmeerd of doortrokken; achtereenvolgens klei, veen, zand en veel grint.

Van al deze die ik geprobeerd heb, bevalt mij zeer goed de zuivere zandlaag, 3 cM. ongeveer,